

Ügyszám: NAIH/2015/7161/2/V.

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak (a továbbiakban: Hatóság) címzett beadványában a Hatóság tájékoztatását kérte arról, hogy milyen adatvédelmi követelményeknek kell megfelelniük, ha egy olyan weboldalt szeretnének indítani, amelyen adományozók és adománykérők egymásra találását szeretnék lehetővé tenni.

A kérdéseivel kapcsolatban az alábbi általános tájékoztatást adom.

Az alapvető adatvédelmi követelményeket az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 4-23. §-ai tartalmazzák, azonban egy-egy speciális adatkezelés esetében további követelményeket fogalmazhatnak meg más jogszabályok is.

1. Az adatvédelem egyik legfontosabb garanciális követelménye az Infotv. 4. § (2) bekezdésében szabályozott célhoz kötött adatkezelés elve. Eszerint *„csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”*

Ennek megfelelően az adatkezelés megkezdése előtt az adatkezelőnek az Infotv. 4. § (2) bekezdésének alapul vételével fel kell térképeznie, hogy milyen személyes adatokat, milyen célból és mennyi ideig szeretne kezelni. Így például online regisztráció során csak azokat a személyes adatokat lehet kezelni, amelyek a regisztráció létrejöttéhez elengedhetetlenül szükségesek (felhasználó név, e-mail cím, jelszó). Ha ezen túl további adatokat kívánnak kezelni (kötelezően megadandó adatként), akkor minden esetben szükséges egy jogszerű adatkezelési cél megjelölése, valamint az, hogy az adott személyes adat kezelése a cél elérésére alkalmas és megvalósulásához elengedhetetlenül szükséges legyen. A nem kötelezően megadandó adatok esetében az adataiany hozzájárulása alapján kezelhetőek a személyes adatok.

2. Az Infotv. további követelményként fogalmazza meg, hogy az adatkezelőknek megfelelő joggal kell rendelkezniük az adatkezeléshez. Az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján a két leggyakoribb jogalap az érintett hozzájárulása vagy törvényi rendelkezésen alapuló, kötelező adatkezelés.

Egy honlapon keresztül végzett adatkezelés esetében jellemzően az érintettek hozzájárulása adja az adatkezelés jogalapját. Az Infotv. 3. § 7. pontja alapján hozzájárulás *„az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.”* Az Infotv. definíciója alapján hozzájárulásnak tehát az alábbi alapvető követelményei állapíthatók meg:

- A hozzájárulás érvényességének egyik legfontosabb összetevője az érintett akaratának *önkéntessége*, amely akkor valósul meg, ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére. Amennyiben a hozzájárulás következményei aláássák az egyén választási szabadságát, a hozzájárulás nem minősül önkéntesnek. Így például nem önkéntes a hozzájárulás, ha az adatkezelés létrejötte valamilyen más szolgáltatás igénybevételétől függ.

- A *határozottság* és a *félreérthetlenség* követelménye egyfelől azt jelenti, hogy a hozzájárulásnak aktív magatartásnak kell lennie, egy tevőleges magatartás elmulasztása [így például a jelölőnégyzetben („checkbox”) szereplő jelzés ki nem kapcsolása] nem tekinthető határozott és félreérthetetlen hozzájárulásnak. Másfelől a határozott hozzájárulás egyben célhoz rendelt hozzájárulás is: meghatározott, konkrét adatkezelési célhoz adott hozzájárulásnak tekinthető. Főszabály szerint az adatok más adatkezelési célra nem használhatóak fel (így például a regisztráció során megadott e-mail címet nem lehet felhasználni direkt marketing céljából, csak ha ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárul).
- A hozzájárulásnak *megfelelő tájékoztatáson* kell alapulnia. A megfelelő tájékoztatás az, amelyen keresztül az érintettek megismerik a személyes adataikra vonatkozó adatkezelést, és a tájékoztatáson keresztül tud az információs önrendelkezési jog érvényesülni: az az adatkezelés lehet jogszerű, amelynek körülményei az érintettek előtt maradéktalanul ismert. Az érintett előzetes tájékoztatásának követelményét az Infotv. 20. §-a részletezi.

3. Az Infotv. 14. §-a meghatározza, hogy milyen jogok illetik meg az érintetteket az adatkezelőkkel szemben. Az érintetti joggyakorlás szabályait az Infotv. 15-19. §-ai részletezik.

- Az Infotv. 15. §-ával összhangban az érintett *tájékoztatást kérhet* az adatkezeléssel kapcsolatban. Az adatkezelőnek ekkor 30 napon belül, írásban tájékoztatnia kell az érintettet, hogy milyen személyes adatokat, milyen célból, mennyi ideig kezel vele kapcsolatban, továbbította-e a személyes adatokat (ha igen, akkor mely személyes adatát, mikor, milyen jogalapon és kinek), illetve az adatkezelés során igénybe vesz-e adatfeldolgozót. A tájékoztatás ingyenes, feltéve, ha az érintett abban az évben azonos adatkörre vonatkozóan tájékoztatási kérelmet az adatkezelőhöz még nem nyújtott be (máskülönben költségterítés állapítható meg).
- Az Infotv. 17. § (1) bekezdése alapján az érintett kérheti, hogy az adatkezelő *helyesbítse* a személyes adatát, ha az a valóságnak nem felel meg.
- Az Infotv. 17. § (2) bekezdésével összhangban az érintett kérheti az adatai *törlését*. Az adatkezelő a törlést akkor tagadhatja meg, ha a törvény a törlés lehetőségét kizárja (például a törvény által elrendelt adatkezelések esetében, amikor a törvény meghatározza az adatkezelés időtartamát is). Az Infotv. 17. § (4) bekezdése értelmében pedig az érintett törlés helyett kérheti az adatok zárolását. A zárolt személyes adat kizárólag addig kezelhető, ameddig fennáll az az adatkezelési cél, amely a személyes adat törlését kizárta.
- Az Infotv. 21. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben az érintett *tiltakozhat* az adatkezelés ellen (például valamely személyes adatát a hozzájárulása nélkül felhasználják tudományos kutatásra vagy marketing célból).

Az adatok törlésére nem csak az érintett kérelme alapján kerülhet sor. Az Infotv. 17. § (2) bekezdés d) pontja alapján az adatkezelőnek törölnie kell az adatot, ha az adatkezelés célja megszűnt. Emellett az adatok zárolásának lehetősége az adatkezelőt is megilleti, ha a rendelkezésére álló információk alapján feltételezhető, hogy a törlés sértené az érintett jogos érdekeit. Ilyen eset például az, ha a nyilvánosságra hozott személyes adat jogi sorsa vitatott (az adatkezelő szerint az adat szerepelhet a honlapon, az érintett pedig ezt vitatja). Amíg ezen jogkérdést nem tisztázzák, addig az adatkezelő dönthet úgy, hogy az adatot zárolja (például megszünteti a nyilvánosságra hozatalt, azonban az adatot nem törli).

Amennyiben az érintett megítélése szerint az adatkezelő megsértette az Infotv. – vagy más adatvédelmi tárgyú jogszabály – rendelkezéseit, akkor alapvetően két jogorvoslati lehetőség áll a rendelkezésére. Egyrészt az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontjára és az Infotv. 52. § (1) bekezdésére hivatkozva a Hatóság vizsgálatát kérheti, másrészt pedig az illetékes bírósághoz keresetet nyújthat be (bírószági eljárás kezdeményezése). Az Infotv. 20. § (2) bekezdésével összhangban a jogorvoslati lehetőségekről is tájékoztatni kell az érintettet.

4. Az adatkezelőknek az érintetteket előzetesen és megfelelő módon tájékoztatniuk kell az adatkezelés lényeges körülményeiről, minthogy az előzetes tájékoztatás az, amelyen keresztül az információs önrendelkezési jog érvényesülni tud: az az adatkezelés lehet jogszerű, amely az érintettek előtt maradéktalanul ismert. Az érintett számára az adatkezelés létrejötte előtt a legfontosabb az, hogy megismerhesse, milyen adatkezelési körülmények mellett kezelik személyes adatait.

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése részletezi a megfelelő tájékoztatás kötelezettségét: az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az adatkezelési szabályzat elkészítésében segítségül szolgál a Hatóságnak az előzetes tájékoztatás adatvédelmi követelményeiről szóló ajánlása, mely a következő linken érhető el: <http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>.

5. Emellett az Infotv. 65-68. §-ainak rendelkezései értelmében az adatkezelőknek – az adatkezelés megkezdését megelőzően – be kell jelenteniük az adatkezelésüket a Hatóság által vezetett adatvédelmi nyilvántartásba (enélkül az adatkezelés nem kezdhető meg). A jogalkotó azonban bizonyos adatkezelések esetében eltekintett ettől a kötelezettségtől. Az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontja alapján például az ügyfélkapcsolatban álló személyek adataira vonatkozó adatkezelést nem kell bejelenteni a nyilvántartásban. A Hatóság gyakorlata alapján valamely adatkezelés akkor tartozik az ügyfélkapcsolat fogalma alá, ha

- az adatokat közvetlenül az érintettektől veszik fel,
- az adatkezelés célja az érintett számára ismert,
- a kezelendő adatok fajtája, az adatkezelés időtartama (adattörlés) előre meghatározott,
- az adatokat csak az előre meghatározott céllal összefüggésben használják fel,
- az adatok nem kerülnek ki az adatkezelő kezeléséből,
- az érintetteket minderről megfelelően tájékoztatják.

Ennek megfelelően egy honlapra regisztráló személyek esetében a regisztráláshoz kapcsolódó adatkezelést nem kell bejelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba. Azonban amennyiben a felvett adatokat más célból is kezelik (például az e-mail címeket reklámokat tartalmazó hírlevelek küldése céljából is felhasználják), akkor az adatkezelést már be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba. A bejelentkezéssel kapcsolatban további információkat találhat a Hatóság honlapján, a www.naih.hu oldalon az „Adatvédelmi Nyilvántartás” menüpont, „Bejelentkezés” almenüpontja alatt.

6. Egy honlap működtetésével összefüggésben érdemes kiemelni, hogy külön törvényi követelmények vonatkoznak a reklámot tartalmazó hírlevél küldésre. Az erre vonatkozó szabályokat gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) tartalmazza. A Grt. 6. § (1) bekezdése kimondja, hogy elektronikus hirdetés természetes személynek akkor küldhető, „ha ahhoz a reklám címzettje előzetesen egyértelműen és

kifejezetten hozzájárult.” A Grt. 6. § (2) bekezdése értelmében a hozzájárulásnak önkéntesnek kell lennie és a megfelelő tájékoztatásnak kell megelőznie.

A Grt. 6. § (3) bekezdése kimondja, hogy a *„hozzájáruló nyilatkozat bármikor korlátozás és indokolás nélkül, ingyenesen visszavonható.*” A Grt. 6. § (6) bekezdése értelmében ezen visszavonó nyilatkozat megtételére *„mind postai úton, mind pedig elektronikus levél útján lehetőséget kell biztosítani úgy, hogy a nyilatkozatot tevő személy egyértelműen azonosítható legyen.*” A visszavonó nyilatkozatra vonatkozó követelményt a jogalkotó tovább pontosítja a Grt. 6. § (7) bekezdésében. Eszerint *„egyértelműen és szembeűnően tájékoztatni kell a címzettet arról a címről és egyéb elérhetőségről, ahol az ilyen reklámok részére történő közléséhez való hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása, illetve a reklám küldésének megtiltása iránti igényét bejelentheti.*”

A reklámot tartalmazó hírlevelek küldésével kapcsolatban további tájékoztatást találhat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján, az alábbi linken keresztül: http://nmhh.hu/tart/index/386/Elektronikus_hirdetes.

Végezetül felhívom a figyelmét arra is, hogy egy honlap vagy például egy webáruház működtetésére további, nem adatvédelmi tárgyú jogszabályok is vonatkoznak – így például az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény – azonban ezen törvények értelmezése és alkalmazása – nem tartozik a Hatóság feladat- és hatáskörébe, így az ebben szereplő követelményekről a Hatóság nem tud tájékoztatást nyújtani.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2015. december „ ”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár